

ศึกษาผลการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาลในการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุทางถนนในช่วงเทศกาล
ปีใหม่ตั้งแต่มีการจัดตั้งศูนย์อำนวยความสะดวกทางถนน (พ.ศ.2546-ปัจจุบัน)

กรณีศึกษา: กองบังคับการตำรวจนครบาล 2

RESULTS OF GOVERNMENTAL VEHICULAR ACCIDENT PREVENTION POLICIES DURING
NEW YEAR HOLIDAYS AFTER THE ESTABLISHMENT OF A ROAD SAFETY CENTER:
A CASE STUDY OF METROPOLITAN POLICE DIVISION 2

เมธาสิทธิ์ พัฒนะกิติพงษ์¹

Metasit Pattanakitipong

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง ศึกษาผลการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาลในการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุทางถนนในช่วงเทศกาลปีใหม่ตั้งแต่มีการจัดตั้งศูนย์อำนวยความสะดวกทางถนน (พ.ศ.2546-ปัจจุบัน) กรณีศึกษา: กองบังคับการตำรวจนครบาล 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาผลการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาลการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนนของศูนย์อำนวยความสะดวกทางถนน 2) ศึกษามาตรการดำเนินงานการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนนของศูนย์อำนวยความสะดวกทางถนน 3) ศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีต่อมาตรการในการดำเนินการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนนช่วงเทศกาลปีใหม่ การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์อย่างเจาะลึกที่ตำรวจจราจรจากสถานีตำรวจในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 2 จำนวน 11 สถานี แจกแบบสอบถามและสัมภาษณ์ สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

1. ผลการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาลการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนนของศูนย์อำนวยความสะดวกทางถนน มีการดำเนินการในทั้ง 4 ปัจจัย คือ คน ยานพาหนะ ถนน และสภาพแวดล้อม ให้ความพร้อมอยู่ในสภาพที่ดียู่เสมอ ไม่ว่าจะเป็นสภาพของยานพาหนะ สภาพถนน รวมทั้งผู้ขับขี่ ต้องไม่ประมาทในการขับขี่ และไม่ควรถ่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งจะส่งผลต่ออุบัติเหตุที่จะเกิดขึ้น

2. มาตรการการดำเนินงานการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนนของศูนย์อำนวยความสะดวกทางถนน ดำเนินการสร้างภาคีเครือข่ายสร้างความรู้ให้กับประชาชนในการใช้รถ ใช้ถนน และตระหนักถึงอันตรายที่จะเกิดขึ้นหากไม่เคารพกฎหมาย เพื่อเกิดพฤติกรรมที่ดีของประชาชน

3. ความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีต่อมาตรการในการดำเนินการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนนช่วงเทศกาลปีใหม่ ควรมีการกวดขันการขับขี่ยานพาหนะ ผู้ขับขี่ไม่ควรดื่มเครื่องดื่มของมีนเมา และไม่ควรถ่มประมาทในการขับขี่ยานพาหนะ ตรวจเช็คสภาพรถให้มีสภาพการใช้งาน

¹นักศึกษาลัทธิรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ที่ดีและไม่ซ้ำชุด ไม่ัดัดแปลงสภาพรถ แก่ไขปัญหาสภาพถนนและไฟจราจรในพื้นที่ต่าง ๆ เจ้าหน้าที่ตำรวจก็ควรมีการตรวจสอบสภาพจราจรให้มีความสะดวกและมีความปลอดภัยแก่ผู้ขับขี่ที่ต้องใช้รถใช้ถนนในพื้นที่นั้น ๆ อยู่เสมอ

คำสำคัญ: อุบัติเหตุทางถนน กองบังคับการตำรวจนครบาล 2 ศูนย์อำนวยความสะดวกทางถนน

Abstract

This research studied the results of governmental vehicular accident prevention policies during the New Year holiday after the establishment of a road safety center in 2003 through a case study of Metropolitan Police Division 2. The purpose was to examine the outcome of governmental policies to prevent and reduce road accidents by the road safety center as well as accident prevention and reduction measures by the road safety center. In addition, stakeholder viewpoints on accident prevention and reduction measures during the New Year were evaluated, and development advice formulated to further reduce road accidents. Qualitative research was done with data obtained for analysis from research papers and in-depth interviews. Results:

1. Four factors influenced government policy implementation for preventing and reducing road accidents by the road safety center: people, vehicles, roads and environment. Good vehicular and road conditions, careful drivers, and avoidance of alcoholic beverages were essential accident preventive factors.
2. Measures to prevent and reduce road accidents by the road safety center included building a partnership network to educate drivers about cars, roads, and potential dangers if laws are flouted, to encourage law-abiding behavior.
3. Stakeholder viewpoints on measures to prevent and reduce road accidents during the New Year season include restricted driving, abstinence from alcoholic beverages and awareness of related risks, verifying the condition of automobiles to ensure they are in good working condition, and resolve road condition and traffic light issues in different areas. In addition, police officers should constantly check traffic conditions to boost driver convenience and safety for those who must travel regionally during the holiday.

Keywords: *Road accident prevention, Metropolitan Police Division 2, Road safety center, Automobile safety, Vehicles.*

บทนำ

ประเทศไทยพบกับปัญหาของการเกิดอุบัติเหตุมาเป็นระยะเวลาที่ยาวนาน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเกิดอุบัติเหตุจากการใช้รถใช้ถนน ซึ่งจากสถิติการเสียชีวิตจากองค์การอนามัยโลกพบว่า การเสียชีวิตที่เกิดจากอุบัติเหตุบนท้องถนนมีค่าเฉลี่ยที่สูง ซึ่งถือว่าสถานการณ์ความปลอดภัยบนท้องถนนยังเป็นปัญหาหลักของการพัฒนาประเทศ ส่วนสถิติการเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนของประเทศไทยเป็นอันดับสองของโลกซึ่งถือว่าสูงมาก (สำนักข่าวอิศรา, 2559: ออนไลน์)

นอกจากสาเหตุการเกิดอุบัติเหตุจะเกิดจากความประมาทของบุคคลแล้ว ในประเทศไทยยังมีเทศกาลต่าง ๆ ที่เป็นเทศกาลแห่งความสุขมีงานรื่นเริงสังสรรค์กัน ไม่ว่าจะเป็นระหว่างเพื่อนฝูงญาติพี่น้อง ซึ่งการเฉลิมฉลองนั้นก็มีการดื่มแอลกอฮอล์หรือสุราเข้ามาด้วย ซึ่งเป็นสาเหตุหลักของการเกิดอุบัติเหตุในระหว่างการเดินทางที่ส่งผลให้สูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งอุบัติเหตุจากการจราจรทางบก ที่พบว่า มีผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตจากอุบัติเหตุในช่วงเทศกาลนี้เป็นจำนวนมาก โดยในช่วงปีใหม่จะมากกว่าวันสงกรานต์ ซึ่งอาจเป็นเพราะวันขึ้นปีใหม่เป็นช่วงฤดูท่องเที่ยว (High Season) จึงทำให้คนนิยมเดินทางท่องเที่ยวกันมากที่สุด (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2559: ออนไลน์)

ด้วยสถานการณ์การเกิดอุบัติเหตุทางถนนมีแนวโน้มเพิ่มความรุนแรงก่อให้เกิดความสูญเสียแก่ชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของประชาชน และมีผลกระทบต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ รวมทั้งเศรษฐกิจและสังคมของประเทศอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้นจึงมีการจัดตั้งศูนย์อำนวยความสะดวกทางถนน เพื่อให้การกำหนดนโยบาย แผนงาน ยุทธศาสตร์ มาตรการ และการดำเนินการในการป้องกันและลดความสูญเสียจากอุบัติเหตุทางถนน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ครอบคลุมทุกพื้นที่ และมีความต่อเนื่อง โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ซึ่งจากระยะเวลา 12 ปีที่ได้จัดตั้งศูนย์ฯ พบว่าสถิติการเกิดอุบัติเหตุในช่วงเทศกาลปีใหม่ 7 ปีย้อนหลัง 2551-2558 มีแนวโน้มลดลง ซึ่งการเกิดอุบัติเหตุในปี 2551 มีการเกิดอุบัติเหตุ 4,475 ครั้ง มีการลดลงอย่างต่อเนื่องมาถึงในปี 2558 มีจำนวนการเกิดอุบัติเหตุ 2,997 ครั้ง (ศูนย์กลางรวบรวมข้อมูลข่าวสารความปลอดภัยทางถนน, 2559: ออนไลน์) แต่อย่างไรก็ตามยังถือว่าเป็นจำนวนลดลงที่น้อย และยังสูงกว่าประเทศที่มีรูปแบบการจัดการความปลอดภัยทางถนนที่เป็นมาตรฐาน ดังนั้นจึงเป็นที่มาให้ผู้วิจัยสนใจศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลการดำเนินตามนโยบายรัฐบาลการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนนของศูนย์อำนวยความสะดวกทางถนน
2. เพื่อศึกษามาตรการการดำเนินงานการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนนของศูนย์อำนวยความสะดวกทางถนน
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีต่อมาตรการในการดำเนินการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนนช่วงเทศกาลปีใหม่

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ จะเน้นการดำเนินนโยบายรัฐบาลในการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนนของศูนย์อำนวยความสะดวกทางถนน รวมถึงเน้นถึงมาตรการการดำเนินงานเพื่อความปลอดภัยบนท้องถนนโดยผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยลำดับดังนี้ (1) แนวความคิดด้านความปลอดภัยทางถนน (2) แนวคิดการจัดระเบียบทางสังคม (3) แนวคิดการยินยอมปฏิบัติตามและเชื่อฟังกฎเกณฑ์ของกฎหมาย (4) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดทางด้านความปลอดภัยทางถนน มีแนวทางสำคัญ 4 เรื่อง ได้แก่ (1) ระบบที่เอื้อต่อความปลอดภัย ได้แก่ การใช้รถใช้ถนนที่ปลอดภัย โดยเน้นมาตรการที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของมนุษย์ ประชาสัมพันธ์ให้มีการปฏิบัติตามกฎจราจร มีความรับผิดชอบร่วมกันบนท้องถนน ส่งเสริมให้ผู้ขับขี่ตระหนักถึงสภาพร่างกายของตนเองให้มีความพร้อมในการขับขี่ มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังกับผู้ฝ่าฝืนกฎหมายและดำเนินการอย่างเคร่งครัด (2) ถนนและพื้นที่ข้างถนนที่ปลอดภัย คือ ต้องมีการออกแบบและบำรุงรักษาถนนและพื้นที่ข้างเคียงเพื่อลดความเสี่ยงต่อการเกิดการชน มีระบบขนส่งที่สนับสนุนให้เกิดความปลอดภัยในการเดินทาง (3) ความเร็วที่ปลอดภัย คือ ต้องมีการให้ความรู้เกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายเรื่องความเร็ว และกำหนดความเร็วตามสภาพของถนนและพื้นที่ข้างเคียง รวมถึงความแข็งแรงของยานพาหนะและสมรรถนะของผู้ขับขี่ (4) ยานพาหนะที่ปลอดภัย ต้องมีการตรวจสอบระบบความปลอดภัยของพาหนะที่ขับขี่เพื่อลดความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ (กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย, 2554)

แนวความคิดจัดระเบียบทางสังคม หมายถึง กระบวนการที่สมาชิกได้พัฒนาการกระทำระหว่างกันทางสังคมอย่างมีระเบียบโดยสมาชิกส่วนรวมของสังคมได้ยอมรับเป็นแนวความประพฤติร่วมกันและปฏิบัติสืบทอดจนเป็นบรรทัดฐานในการดำเนินชีวิตร่วมกันของสมาชิกในสังคม เหตุที่ต้องมีการจัดระเบียบทางสังคม ก็เพื่อให้สังคมมีการติดต่อสัมพันธ์กันอย่างเรียบร้อย จัดความขัดแย้ง ทำให้สังคมอยู่อย่างสงบสุข ซึ่งการจัดระเบียบสังคมจะมีองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่ (1) บรรทัดฐานทางสังคม เป็นมาตรฐานที่คนส่วนใหญ่ยึดถือและปฏิบัติ ได้แก่ กฎ ระเบียบ แบบแผนความประพฤติ ซึ่งแบ่งได้ 3 ประเภท คือ วิธีประชา หรือวิธีชาวบ้าน กฎศีลธรรม และกฎหมาย (2) สถานภาพ เป็นตำแหน่งหรือฐานะที่ได้จากการเป็นสมาชิกของกลุ่มสังคม สถานภาพจะกำหนดสิทธิและหน้าที่ของบุคคลที่มีต่อผู้อื่น เพื่อให้การติดต่อสัมพันธ์กันทางสังคมมีระเบียบแบบแผนและบุคคลเดียวอาจมีหลายสถานภาพได้ (3) บทบาท คือ การปฏิบัติตามหน้าที่และสิทธิของตนตามสถานภาพในสังคม (4) สิทธิและเสรีภาพ สิทธิ หมายถึง อำนาจอันชอบธรรมในกฎหมาย รัฐธรรมนูญได้กำหนดถึงสิทธิหน้าที่ของบุคคลไว้ ซึ่งสิทธินี้เป็นการควบคุมด้วยกฎหมายเพื่อมิให้บุคคลละเมิดสิทธิของผู้อื่น เสรีภาพ คือ ความมีอิสระภายใต้กฎหมายที่กำหนดความมีเสรีภาพเป็นการกำหนดถึงบทบาทหน้าที่ของบุคคลเพื่อกระทำตามสิทธิของตน (5) การควบคุมทางสังคม หมายถึง กระบวนการต่าง ๆ ทางสังคมที่มุ่งหมายให้สมาชิกของสังคมยอมรับ และปฏิบัติ

ตามบรรทัดฐานของสังคม ความเป็นระเบียบของสังคมนอกจากเกิดขึ้นจากบรรทัดฐานทางสังคม สถานภาพทางสังคมและบทบาททางสังคม ยังเกิดขึ้นโดยการที่สังคมใช้วิธีการต่าง ๆ เพื่อควบคุมพฤติกรรมของสมาชิกในสังคมให้ประพฤติปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่สมาชิกยอมรับร่วมกัน

แนวคิดการยินยอมปฏิบัติตามและการเชื่อฟังกฎเกณฑ์ของกฎหมาย แนวคิดนี้ให้ความสำคัญกับเหตุผลที่บุคคลเชื่อฟังและไม่เชื่อฟังกฎหมาย และมีความเชื่อว่ากฎหมายมีความชอบธรรมก็ต่อเมื่อประชาชนรู้สึกว่าคุณธรรมมีหน้าที่ที่จะต้องเชื่อฟังซึ่งอาจแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน คือ หน้าที่ตามกฎหมาย และหน้าที่ตามจิตวิทยา ความรู้สึกว่าคุณธรรมมีหน้าที่ตามกฎหมายที่จะต้องปฏิบัติตามนั้น เกิดขึ้นเมื่อประชาชนรู้สึกว่าเป็นความรับผิดชอบของตัวเองว่าควรจะทำตามกฎหมาย ส่วนหน้าที่ตามจิตวิทยา คือ ประชาชนยอมรับกฎหมาย เพราะรู้สึกว่าคุณธรรมมีความเป็นธรรม ความชอบธรรมสำหรับตนเอง

ภูมิหลัง ข้อมูลของนโยบายด้านการลดอุบัติเหตุบนท้องถนน

การจัดตั้งศูนย์อำนวยความสะดวกบนท้องถนน เนื่องด้วยสถานการณ์การเกิดอุบัติเหตุทางถนน มีแนวโน้มเพิ่มความรุนแรงก่อให้เกิดความสูญเสีย แก่ชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของประชาชน และมีผลกระทบต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ รวมทั้ง เศรษฐกิจและสังคมของประเทศอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้น เพื่อให้การกำหนดนโยบาย แผนงาน ยุทธศาสตร์ มาตรการ และการดำเนินการในการป้องกันและลดความสูญเสียจากอุบัติเหตุทางถนน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ครอบคลุมทุกพื้นที่ และมีความต่อเนื่อง โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วม ของทุกภาคส่วน (ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการป้องกันและลดอุบัติเหตุบนถนน พ.ศ.2554, 2554) ดังนั้น ดังนั้นหน้าที่หลักของศูนย์อำนวยความสะดวกบนท้องถนน จึงมีหน้าที่ในการวางแผน กำหนดกิจกรรม มาตรการอื่น ๆ เพื่อเป็นการป้องกันลดความสูญเสียจากอุบัติเหตุทางถนนของประชาชน ซึ่งส่วนใหญ่ในจากรานั้นเกิดจากพฤติกรรม การขับขี่ที่ไม่ถูกต้องของมนุษย์และพฤติกรรมก่อนการขับขี่ เช่น การดื่มแอลกอฮอล์ การรับประทานยาที่มีผลต่อระบบการรับรู้ ซึ่งการวางระเบียบกฎเกณฑ์เพื่อให้คนทุกคนปฏิบัติตามนั้นเป็นที่ที่ยาก จะต้องมีการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์อื่น ๆ เพื่อให้สอดคล้องอีกด้วย หรือ อาจกล่าวได้ว่าการจัดตั้งศูนย์อำนวยความสะดวกบนท้องถนน ขึ้นมาเพื่อเป็นกรอบแนวทางการปฏิบัติงานในการลดสถิติอุบัติเหตุทางถนน ตลอดจนการลดผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บในช่วงเทศกาลปีใหม่ ตามแผนแม่บทความความปลอดภัยทางถนน พ.ศ. 2552 – 2555 ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อลดอัตราการเสียชีวิตของการเกิดอุบัติเหตุทางถนน ให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล โดยมุ่งเน้นลดปัจจัยเสี่ยงทั้งจากคน รถ ถนน และสิ่งแวดล้อม ควบคู่กับการสร้างจิตสำนึกด้านความปลอดภัยทางถนนให้แก่ผู้ใช้รถใช้ถนน และส่งเสริม/สนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทในการดำเนินการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนนมากขึ้นตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 ซึ่งกำหนดให้เป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยภายในเขตพื้นที่

ผลการดำเนินงานนโยบายรัฐบาลการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนน ของศูนย์อำนวยความสะดวกทางถนน

ผลการดำเนินงานนโยบายรัฐบาลการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนน ของศูนย์อำนวยความสะดวกทางถนนจากบทสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง พบว่ามีปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงหรืออันตรายทางถนน ได้แก่

1. ปัจจัยด้านคน คือ การเกิดอุบัติเหตุส่วนใหญ่ เกิดจากความประมาทของคน และความไม่พร้อมของคนขับ ได้แก่ การดื่มของมึนเมา การใช้สารเสพติด ซึ่งเหตุผลเหล่านี้ทำให้ประสิทธิภาพการขับขี่ลดลง สภาพร่างกายของผู้ขับที่ไม่พร้อม พักผ่อนไม่เพียงพอ ก็ส่งผลให้ประสิทธิภาพการขับขี่ลดลงเช่นกัน ฉะนั้นผู้ขับควรจะมีการพักผ่อนที่เพียงพอ เพื่อให้มีความพร้อมในการขับขี่ที่ดียิ่งขึ้น รวมถึงพฤติกรรมของการขับขี่ของผู้ขับบางคนที่มีความประมาท ขับเร็วเกินกำหนดโดยไม่คำนึงถึงผู้ใช้นถนนคนอื่นก็เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงเทศกาลต่าง ๆ ที่มีการรวมตัวดื่มสังสรรค์กัน ระหว่างเพื่อนฝูง ญาติพี่น้อง ทำให้เกิดการเดินทางมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้เกิดอุบัติเหตุมากขึ้นได้ด้วย ดังนั้นควรให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติดำเนินนโยบายการป้องกันและลดอุบัติเหตุอย่างต่อเนื่องต่อไป โดยให้ความสำคัญกับคดีเมาแล้วขับ ขับเร็ว หรือการขับรถแข่งกันกันในที่คับขัน กำหนดกฏลงโทษผู้ที่ฝ่าฝืนอย่างเคร่งครัด รวมทั้งควรมีการจัดกิจกรรมรณรงค์ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อทุกสื่ออย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ประชาชนได้รับรู้และเกิดความตระหนัก ส่งเสริมให้ประชาชนมีจิตสำนึกในการสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยทางถนนร่วมกัน

2. ปัจจัยด้านยานพาหนะ ได้แก่ สภาพของยานพาหนะที่ใช้ ไม่มีความพร้อม เกิดความชำรุดเสียหายของอุปกรณ์ภายในรถ มีการดัดแปลง ปรับแต่งสภาพของรถ ซึ่งสาเหตุเหล่านี้ทำให้ประสิทธิภาพการใช้งานของรถเกิดความผิดปกติ ทำให้การควบคุมการขับขี่มีประสิทธิภาพที่ลดลง นอกจากนี้การบรรทุกของที่มีน้ำหนักมากเกินไปก็เป็นสาเหตุให้ยานพาหนะมีประสิทธิภาพที่ลดลง ทำให้เกิดอุบัติเหตุได้เช่นเดียวกัน ฉะนั้น ในการใช้รถใช้ถนนทุกครั้ง จึงต้องมีการตรวจเช็คสภาพรถก่อนการใช้งาน ไม่ปรับแต่ง ดัดแปลงสภาพของรถ มีการกำหนดบทลงโทษที่ชัดเจนหากมีการกระทำผิดมาตรฐานกำหนด

3. ปัจจัยด้านถนน คือ ถนนมีความเสียหาย เป็นหลุมเป็นบ่อ ไม่มีการดูแลรักษา ก่อให้เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย รวมถึงอุปกรณ์ควบคุมการจราจรชำรุด ลักษณะทางกายภาพไม่สมบูรณ์ การก่อสร้างไม่แล้วเสร็จโดยไม่ติดตั้งสัญญาณเตือน การจราจรให้ปลอดภัยที่สุด คือการปฏิบัติตามสัญญาณไฟจราจรและป้ายจราจรต่าง ๆ แต่ถ้าป้ายจราจรหรือสัญญาณไฟจราจรเกิดความชำรุดเสียและไม่ได้รับการแก้ไขด้วยความรวดเร็ว อาจส่งผลให้เกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนได้ง่าย ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรตระหนักและปรับปรุงการปฏิบัติงานให้มีความรวดเร็วมากที่สุดเป็นอันดับต้น ๆ

4. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเกิดอุบัติเหตุ ได้แก่ ไฟฟ้าส่องสว่างชำรุดหรือไม่เพียงพอ สิ่งที่จะช่วยให้มีการตัดสินใจในการขับขี่ยานพาหนะ คือไฟฟ้าที่คอยส่องสว่างบนท้องถนน

ซึ่งถ้าไฟฟ้าที่คอยส่องสว่างบนท้องถนนเกิดความชำรุดหรือเสียหาย อาจส่งผลเสียให้แก่ผู้ขับขี่ยานพาหนะ ยามค่ำคืนอย่างมาก ซึ่งส่งผลให้การตัดสินใจของผู้ขับขี่มีน้อย และไม่สามารถมีการแก้ปัญหาได้ทันถ่วงที เมื่อเกิดเหตุกะทันหันที่ต้องการใช้การตัดสินใจ และส่งท้ายก็ก่อให้เกิดอุบัติเหตุตามมา รวมถึงสภาพ ภูมิอากาศทำให้ทัศนวิสัยในการขับขี่ไม่ดี ทำให้ผู้ขับขี่คาดการณ์สถานการณ์ล่วงหน้าไม่ดี ขาดสมรรถนะในการมองเห็น ซึ่งทำให้ประสิทธิภาพในการขับขี่ของผู้ขับขี่น้อยลงตามไปด้วย แต่สภาพ ภูมิอากาศไม่มีหน่วยงานไหนที่จะสามารถควบคุมได้ แต่ยานพาหนะของผู้ขับขี่ควรที่จะมีอุปกรณ์ช่วยเหลือ ให้มีสมรรถนะในการมองเห็นและประสิทธิภาพการขับขี่ดีขึ้น เช่น ถ้าฝนตกก็ควรมีที่ปัดน้ำฝน ถ้ามีหมอก ก็ควรมีไฟตัดหมอก เพื่อลดการเกิดอุบัติเหตุที่อาจจะเกิดขึ้นในการขับขี่ได้ และที่สำคัญไม่ควรประมาท ขับ ขี่รถด้วยความเร็ว ซึ่งอาจจะทำให้เกิดอุบัติเหตุและเสียชีวิตได้

มาตรการการดำเนินงานการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนนของศูนย์อำนวยความสะดวกปลอดภัยทางถนน

มาตรการการดำเนินงานการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนน ของศูนย์อำนวยความสะดวกปลอดภัย ทางถนน จากการสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ควรดำเนินการดังนี้

1. การสร้างภาคีเครือข่ายเพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจอย่างทั่วถึงเพื่อเป็นกลไกในการสร้างความ ตระหนักให้กับประชาชนให้มีความรู้ และรับรู้เกี่ยวกับนโยบายที่เกิดขึ้น เป็นต้น ตามแนวคิดของมาร์วิน อี ออลเซน (Marvin E. Olsen) กล่าวว่า การจัดระเบียบสังคมเป็นกระบวนการที่นำไปสู่ความมีระเบียบ ในการดำรงชีวิตของมนุษย์ในสังคม เนื่องจากปกติประชาชนไม่ค่อยตระหนักถึงอันตรายจากอุบัติเหตุ เท่าไหร่ โดยเฉพาะการสวมใส่หมวกนิรภัยหรือการขับขี่รถยนต์ที่ต้องคาดเข็มขัด โดยเฉพาะวินัยจราจร ประชาชนยังไม่ได้ใส่ใจปฏิบัติตามอย่างจริงจัง ๆ จัง ๆ เท่าไรนัก ดังนั้นคิดว่าควรส่งเสริมและเสริมสร้าง ความตระหนักให้กับประชาชนให้มีความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนน ให้มากขึ้น

2. การสร้างความเข้าใจกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายและทิศทางของประเทศ ตามแนวคิดของมาร์วิน อี. ออลเซน (Marvin E. Olsen) กล่าวว่า การจัดระเบียบสังคมเป็นกระบวนการ ที่นำไปสู่ความมีระเบียบในการดำรงชีวิตของมนุษย์ในสังคม เนื่องจากปัญหาเด็กและเยาวชนมีแนวโน้ม ที่จะบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือการเสพสารเสพติดแล้วขับขี่รถจักรยานยนต์เพิ่มขึ้น จึงมีความ คิดเห็นว่าควรให้กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ และกรมสรรพสามิตร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรณรงค์ให้ถึงกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเด็กและเยาวชน อย่างจริงจังเกี่ยวกับผลกระทบจากการเมาแล้วขับ ตลอดจนให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจำหน่ายเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ให้รับทราบและปฏิบัติตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 และ พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 อย่างเคร่งครัดด้วย

3. การจัดทำระบบข้อมูลเพื่อติดตามความคืบหน้าในการทำงาน และการจัดทำรายงานในองค์กร เหล่านั้นได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอถือเป็นปัจจัยสำคัญที่จะลดความเสี่ยงที่จะทำให้นโยบาย

ด้านความปลอดภัยทางถนนไม่ถูกลดระดับ ความสำคัญ ตามแนวคิดของ มาร์วิน อี. ออลเซน กล่าวว่า การจัดระเบียบสังคมเป็นกระบวนการที่นำไปสู่ความมีระเบียบในการดำรงชีวิตของมนุษย์ในสังคม ซึ่งทางสถานีครบบาลเตาปูน มีการให้ความรู้ความปลอดภัยบนท้องถนนและรณรงค์เกี่ยวกับอันตรายจากใช้รถใช้ถนนเป็นประจำทุก ๆ ปี ทั้งการออกไปให้ความรู้ของตำรวจที่มีส่วนในงานรับผิดชอบนี้และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้มีการลงมาให้ความรู้ความปลอดภัยบนท้องถนนและการรณรงค์กันมาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อลดอัตราการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุในเขตนครบาลเตาปูน

ความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีต่อมาตรการในการดำเนินการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนนช่วงเทศกาลปีใหม่

ความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีต่อมาตรการในการดำเนินการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนนช่วงเทศกาลปีใหม่ จากการสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ควรดำเนินการดังนี้

1. ปัจจัยด้านคน

1.1 ความสามารถในการขับขี่ยานพาหนะลดลงจากการดื่มของมึนเมา หรือการใช้สารเสพติด ควรรณรงค์เพื่อป้องกันการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ให้มากขึ้น เนื่องจากสื่อสังคมออนไลน์ในปัจจุบัน สามารถเข้าถึงกลุ่มบุคคลได้ในวงกว้าง ภายใต้ังการรณรงค์ที่จำกัด ดังนั้น การสามารถประยุกต์ใช้หรือสร้างการรณรงค์การงดดื่มของมึนเมาหรือการใช้สารเสพติดต่าง ๆ ได้ จะทำให้เกิดการป้องกันและหยุดยั้งได้เป็นอย่างดี

1.2 สภาพร่างกายไม่พร้อมในการควบคุมรถ เนื่องจากความอ่อนเพลียจากการขับขี่รถเป็นเวลานาน ผู้ขับขี่ควรตรวจสอบสภาพร่างกายของผู้ขับขี่ก่อนขับขี่ยานพาหนะออกสู่ท้องถนนเสมอว่าตนเองมีความพร้อมในการขับขี่รถมากน้อยแค่ไหน อาทิเช่น การพักผ่อนไม่เพียงพอ การหักโหมขับรถเป็นเวลานานจนเกินไปจะเกิดการอ่อนเพลียจากการขับรถเป็นเวลานาน ซึ่งหากผู้ขับขี่มีสภาพร่างกายไม่พร้อมต่อการขับขี่ยานพาหนะก็อาจเป็นสาเหตุหนึ่งต่อการเกิดอุบัติเหตุได้ อาทิเช่น การหลับใน

1.3 ผู้ขับขี่และผู้โดยสารยานพาหนะมีพฤติกรรมเสี่ยงในการใช้รถใช้ถนน ผู้ขับขี่ยานพาหนะไม่ว่าจะเป็นยานพาหนะส่วนตัว หรือยานพาหนะที่รับส่งผู้โดยสาร ก็ไม่ควรใช้อารมณ์เข้ามามีส่วนในการขับขี่ยานพาหนะของท่าน จะเห็นได้ชัดว่า บางคนนั้นเมื่อมีอารมณ์โกรธก็ขับรถเร็ว ฉุนเฉียวแสดงอารมณ์โกรธให้ผู้ขับขี่ยานพาหนะท่านอื่นทราบว่าคุณไม่พอใจ ซึ่งเมื่อมีเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกะทันหัน ผู้ขับขี่จะไม่สามารถปรับการตัดสินใจหรือปรับความคิด อาจส่งผลให้เกิดอุบัติเหตุอย่างง่ายดาย และส่งผลต่อผู้อื่นด้วย

1.4 ความประมาทเลินเล่อของผู้ขับขี่ยานพาหนะและผู้ใช้เส้นทางจากการเล่นน้ำสงกรานต์ เนื่องจากเทศกาลสงกรานต์ หรือปีใหม่ไทย ประชาชนก็ทราบทั่วไปว่าเป็นช่วงที่มีอุบัติเหตุบนท้องถนนเกิดขึ้นมากที่สุด เพราะประชาชนสนุกสนาน และถูกมอมเมาด้วยแอลกอฮอล์อ่อน ๆ หรืออาจเกิดจากความคึกคะนองในหมู่เพื่อน ที่อาจส่งผลให้ผู้ขับขี่ยานพาหนะของคุณด้วยความประมาทเลินเล่อ

2. ปัจจัยด้านยานพาหนะ

2.1 พัฒนาความพร้อมด้านอุปกรณ์พื้นฐานในรถยนต์ อุปกรณ์พื้นฐานสำหรับการขับขี่ยานพาหนะก็มีส่วนสำคัญในการส่งเสริมให้เกิดอุบัติเหตุ หากอุปกรณ์พื้นฐานสำหรับการขับขี่ยานพาหนะของท่านเกิดความเสียหาย ชำรุด ท่านควรจัดการซ่อมบำรุงอุปกรณ์เหล่านั้นทันที อาทิเช่น เบรก ไฟเลี้ยว ไฟท้าย ฯลฯ ให้อุปกรณ์พื้นฐานเหล่านี้มีความพร้อมต่อการนำยานพาหนะของท่านออกสู่ท้องถนน

2.2 รมรงค์หยุดยั้งการปรับแต่งสภาพยานพาหนะคือ ยานพาหนะที่มีการดัดแปลงและใช้งานผิดประเภทส่งผลต่อประสิทธิภาพและมาตรฐานความปลอดภัยของยานพาหนะ ควรมีการรมรงค์หยุดยั้งการปรับแต่งสภาพยานพาหนะ คือ ควรออกกฎสำหรับการหยุดยั้งยานพาหนะที่มีการดัดแปลงและใช้งานผิดประเภทออกสู่ท้องถนน เพราะเหตุผลเหล่านี้ส่งผลต่อประสิทธิภาพและมาตรฐานความปลอดภัยซึ่งอาจส่งผลให้เกิดอุบัติเหตุทางถนนได้เช่นกัน

2.3 รมรงค์การบรรทุกที่ไม่ปลอดภัย เช่น บรรทุกน้ำหนักเกินกำหนด หรือบรรทุกคนโดยสารท้ายกระบะ ควรจัดให้มีการรมรงค์การบรรทุกที่ไม่ปลอดภัย อาทิเช่น บรรทุกน้ำหนักเกินกำหนด หรือบรรทุกคนโดยสารท้ายกระบะ ซึ่งเราจะเห็นพฤติกรรมเช่นนี้ทั่วไปในท้องถนนของประเทศไทยที่มีการบรรทุกของจนน้ำหนักเกินเกณฑ์มาตรฐานที่กฎหมายอนุญาต หรือการที่รถกระบะใช้บรรทุกคนไว้ท้ายรถกระบะอย่างหนาแน่นจนมีน้ำหนักเกินเกณฑ์มาตรฐานที่กฎหมายกำหนด ซึ่งการกระทำเหล่านี้เสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุทั้งสิ้น

3. ปัจจัยด้านถนน

3.1 พัฒนารูปแบบการคมนาคมที่เหมาะสมกับเทศกาลด้วยการพัฒนาสภาพการจราจรที่เป็นระบบ ลดความหนาแน่นรัฐบาลควรจัดให้มีการพัฒนารูปแบบการคมนาคมที่เหมาะสมกับเทศกาลด้วยการพัฒนาสภาพการจราจรอย่างเป็นระบบ เพื่อลดความหนาแน่นของรถที่สัญจรผ่านไปมาในช่วงเทศกาล เนื่องจากประเทศไทยมีรถเยอะมาก และช่วงเทศกาลผู้คนก็หลั่งไหลเดินทางกันเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้การจราจรติดขัด ผู้คนเร่งรีบ จึงทำให้บางที่การจราจรที่สวนไปมาไม่ถี่ถ้วนส่งผลให้เกิดอุบัติเหตุตามมา

3.2 พัฒนาอุปกรณ์ควบคุมการจราจรชำรุด ลักษณะทางกายภาพไม่สมบูรณ์ การก่อสร้างไม่แล้วเสร็จโดยไม่ติดตั้งสัญญาณเตือน นอกจากมาตรการในการดำเนินการป้องกันและลดอุบัติเหตุแล้ว รัฐบาลควรจัดให้มีการพัฒนาอุปกรณ์ควบคุมการจราจรที่ชำรุด เสียหาย หรือลักษณะทางกายภาพไม่สมบูรณ์ อาทิเช่น ทางถนนที่ชำรุด และอีกปัจจัยหนึ่ง คือ การที่รัฐบาลมีการก่อสร้างที่ไม่แล้วเสร็จ และไม่มีการติดตั้งสัญญาณเตือนให้ผู้ขับขี่ทราบว่าทางตรงนี้มีรถซ่อมแซมอยู่ หากมีการแก้ไขจากทางรัฐบาลจะช่วยลดอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นได้ไม่มากนักน้อยที่จะช่วยให้ประชาชนปลอดภัยมากยิ่งขึ้น

4. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเกิดอุบัติเหตุ

4.1 พัฒนาไฟฟ้าส่องสว่างชำรุดหรือไม่เพียงพอ ในการเกิดอุบัติเหตุไม่ใช่เพียงแค่ว่าความประมาทส่วนบุคคลของผู้ขับขี่ ยังมีปัจจัยอื่น ๆ ซึ่งปัจจัยหนึ่งที่มีส่วนในการก่อให้เกิดอุบัติเหตุ นั่นก็คือ ไฟถนนที่ไม่เพียงพอต่อการขับขี่ ซึ่งเราพบเห็นได้ทั่วไปบนทางถนน บางช่วงก็มีไฟฟ้าที่ชำรุดติดต่อกันเป็นทางยาว จนทำให้สถานที่นั้นกลายเป็นที่อับมุม และเปลี่ยว หรือในบางพื้นที่ ที่ไม่มีไฟฟ้ามอเตอร์รถ ทำให้ยากต่อทัศนกรรมการมอง ซึ่งจากปัญหาดังกล่าวรัฐบาลควรมีการจัดให้มีการพัฒนาไฟฟ้าให้ส่องสว่างเพียงพอ จัดให้มีการดูแลไฟฟ้าบนท้องถนนส่วนที่ชำรุดหรือไม่เพียงพอ เพื่อให้ประชาชนได้รับความปลอดภัย

4.2 แจ็งเตือน เตรียมพร้อมรับมือกับสภาพภูมิอากาศทำให้ทัศนวิสัยในการขับขี่ไม่ดีสำหรับการพัฒนาอีกด้านหนึ่งของความปลอดภัยบนท้องถนน คือจัดให้มีการแจ็งเตือนสภาพแวดล้อมสภาพภูมิอากาศของทางที่ผู้ขับขี่กำลังจะขับขี่ผ่านไป ซึ่งทางที่มีภูมิอากาศไม่ดี อาทิเช่น การต้องขับขี่ผ่านทางที่มีฝนตกหนัก หรือทางที่มีหมอกจัด ทางข้างหน้ามีน้ำท่วมขังสูง ฯลฯ ที่ทางรัฐบาลควรให้ความสำคัญ และจัดบริการแจ็งเตือนให้กับประชาชนในจุดสำคัญต่าง ๆ อาทิเช่น ทางสี่แยกที่กำลังจะไป ในทางที่มีภูมิอากาศนั้น ๆ ให้มีการประกาศเพื่อแจ็งเตือนกับผู้ขับขี่ เพื่อให้ผู้ขับขี่จะได้เลือกเส้นทางอื่น หรือมีวิธีรับมือกับสภาพภูมิอากาศนั้น ๆ ได้อย่างดี

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling) โดยกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนในการสัมภาษณ์ คือ เจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร จากสถานีตำรวจในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 2 จำนวน 11 สถานี ตัวแทนสถานีละ 2 ราย รวมทั้งหมดจำนวน 22 ราย โดยมีการส่งแบบสัมภาษณ์ถึงเจ้าหน้าที่ตำรวจล่วงหน้า ก่อนที่จะนัดสัมภาษณ์ โดยใช้เวลาในการศึกษาวิจัยทั้งหมด 10 เดือน

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาเรื่อง “ศึกษาผลการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาลในการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุทางถนนในช่วงเทศกาลปีใหม่ตั้งแต่มีการจัดตั้งศูนย์อำนวยความสะดวกทางถนน (พ.ศ.2546-ปัจจุบัน) กรณีศึกษา: กองบังคับการตำรวจนครบาล 2” จะพบว่า การเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนเกิดจากหลายปัจจัย ทั้ง คน ยานพาหนะ ถนน และสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ความสามารถในการขับขี่ของคน กำหนดให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติดำเนินนโยบายการป้องกันและลดอุบัติเหตุอย่างต่อเนื่องต่อไปโดยให้ความสำคัญกับคดีเมาแล้วขับ ขับรถเร็ว หรือการขับรถแข่งกันกันในที่คับขัน รวมถึงมีการควบคุมให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้รับทราบและปฏิบัติตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 อย่างเคร่งครัดด้วย เพื่อให้การขับเคลื่อนของนโยบาย

ส่งเสริมและลดอุบัติเหตุบนถนนบรรลุตามเป้าหมายได้ รวมทั้งควรมีการจัดกิจกรรมรณรงค์ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อทุกสื่ออย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ประชาชนได้รับรู้และเกิดความตระหนัก ส่งเสริมให้ประชาชนมีจิตสำนึกในการสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยทางถนนร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของมาร์วิน อี. ออลเซน (Marvin E. Olsen) กล่าวว่า การจัดระเบียบสังคมเป็นกระบวนการที่นำไปสู่ความมีระเบียบในการดำรงชีวิตของมนุษย์ในสังคม เนื่องจากการจัดระเบียบสังคม เป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดวินัยและพฤติกรรมในการขับขี่ยานพาหนะของผู้ขับขี่ ให้ตระหนักถึงอันตรายของอุบัติเหตุบนท้องถนนและปฏิบัติตามกฎหมายจราจร รวมถึงทางด้านสภาพร่างกายของผู้ขับขี่ที่ไม่พร้อมในการควบคุมรถ มีอาการอ่อนเพลียเหนื่อยล้าจากการขับขี่ รวมถึงพักผ่อนไม่เพียงพอ มีความประมาทเลินเล่อ และทางด้านสภาพจิตใจที่ไม่พร้อมสำหรับการตัดสินใจในการขับขี่บนท้องถนน โดยอาจมีสาเหตุมาจากอารมณ์ของผู้ขับขี่ ยานพาหนะในขณะขับขี่ในขณะนั้น จึงเห็นว่า ตามท้องถนนที่เป็นระยะทางไกลจะมีสถานที่ให้ผู้ขับขี่ ยานพาหนะตามท้องถนนได้พักผ่อน ในการนอน หรือพักดื่ม น้ำ ล้างหน้า เพื่อขับขี่ยานพาหนะให้ถึงจุดหมายปลายทางอย่างปลอดภัย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทางด้านความปลอดภัยของท้องถนนของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (2554) ซึ่งได้กล่าวถึงระบบที่เอื้อต่อความปลอดภัย นั่นคือ ข้อจำกัดในสมรรถนะของมนุษย์และความเปราะบางของร่างกายมนุษย์ ฉะนั้น ในการขับขี่ ยานพาหนะจะต้องเตรียมพร้อมร่างกายและจิตใจของผู้ขับขี่ให้มีความพร้อมอยู่เสมอเพื่อป้องกันการเกิด อุบัติเหตุ ฉะนั้น จึงมีการกำหนดมาตรการควบคุมความปลอดภัยโดยการเสริมสร้างความตระหนักให้กับ ประชาชนให้มีความรู้เกี่ยวกับการดำเนินการตามบทลงโทษอย่างจริงจังตามกฎหมายและระเบียบที่ควรปฏิบัติ ในขณะขับขี่ยานพาหนะบนทางถนนเพื่อให้เกิดความปลอดภัย มีการให้ความรู้ความปลอดภัยบนท้องถนน และรณรงค์เกี่ยวกับอันตรายจากใช้รถใช้ถนนเป็นประจำทุก ๆ ปี ทั้งการออกไปให้ความรู้ของตำรวจที่มี ส่วนในงานรับผิดชอบนี้และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้มีลงมาให้ความรู้ความปลอดภัยบนท้องถนนและ การรณรงค์กันมาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อลดอัตราการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุ

ด้านยานพาหนะ ต้องคอยตรวจสอบอุปกรณ์พื้นฐานในรถยนต์ ถ้าอุปกรณ์หรืออะไหล่ยานพาหนะ ส่วนใดเกิดชำรุดก็อาจจะก่อให้เกิดอันตรายต่อให้ผู้ขับขี่ยานพาหนะคันนั้น การตรวจเช็คความชำรุดหรือ ความเสียหายของอะไหล่ยานพาหนะในการขับขี่ เพื่อเดินทางแต่ละครั้งนั้นจึงมีความสำคัญอย่างมาก และ อุปกรณ์บางตัวก็ต้องใช้เพื่อควบคุมรถให้อยู่ในความควบคุมของผู้ขับขี่ยานพาหนะนั้น ซึ่งถ้าเกิด ความผิดพลาด อาจก่อให้เกิดความเสียหายทั้งต่อชีวิตและทรัพย์สินแก่ผู้ขับขี่เองและผู้ขับขี่ท่านอื่นที่ใช้ ถนนร่วมกันได้ รวมถึงไม่ควรปรับแต่ง ดัดแปลงยานพาหนะ คือ ยานพาหนะที่มีการดัดแปลงและใช้งานผิด ประเภทส่งผลต่อประสิทธิภาพและมาตรฐานความปลอดภัยของยานพาหนะ การดัดแปลงยานพาหนะนั้น เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุบนท้องถนน เพราะทางบริษัทที่ผลิตยานพาหนะต่างไม่ว่าจะเป็น รถจักรยานยนต์ รถยนต์สี่ประตู รถยนต์กระบะหรือแม้แต่รถสิบล้อ ล้วนผลิตออกมาให้มีความปลอดภัย

มากที่สุด ตามความควบคุมของกรมการขนส่ง แต่ผู้ขับขี่บางคนนำยานพาหนะไปดัดแปลง ปรับแต่ง เปลี่ยนอะไหล่ให้ยานพาหนะ ทำให้การควบคุมของยานพาหนะไม่ปลอดภัยตามมาตรฐานของกรมการขนส่ง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ที่กล่าวว่า การใช้ยานพาหนะที่ปลอดภัย จะเพิ่มความปลอดภัยบนท้องถนน ฉะนั้น จึงมีการแนะนำผู้ขับขี่ให้มีการพัฒนาความพร้อมด้านอุปกรณ์พื้นฐานในรถยนต์อยู่เสมอ ทั้งตามระบบสื่อออนไลน์และตามจุดตรวจต่าง ๆ อุปกรณ์พื้นฐานสำหรับการขับขี่ยานพาหนะก็มีส่วนสำคัญในการส่งเสริมให้เกิดอุบัติเหตุ หากอุปกรณ์พื้นฐานสำหรับการขับขี่ยานพาหนะของท่านเกิดความเสียหาย ชำรุด ท่านควรจัดการซ่อมบำรุงอุปกรณ์เหล่านั้นทันที อาทิ เช่น เบรก ไฟเลี้ยว ไฟท้าย ฯลฯ ให้อุปกรณ์พื้นฐานเหล่านี้มีความพร้อมต่อการนำยานพาหนะของท่านออกสู่ท้องถนน รวมถึง รมรณรงค์ให้หยุดยั้งการปรับแต่งสภาพยานพาหนะคือ ยานพาหนะที่มีการดัดแปลง และใช้งานผิดประเภทส่งผลต่อประสิทธิภาพและมาตรฐานความปลอดภัยของยานพาหนะ ควรมีการรณรงค์หยุดยั้งการปรับแต่งสภาพยานพาหนะ คือ ควรออกกฎสำหรับการหยุดยั้งยานพาหนะที่มีการดัดแปลงและใช้งานผิดประเภทออกสู่ท้องถนน เพราะเหตุผลเหล่านี้ส่งผลต่อประสิทธิภาพและมาตรฐานความปลอดภัย

ด้านถนน กล่าวคือ สภาพการจราจรที่หนาแน่น อุปกรณ์ควบคุมการจราจรชำรุด ถนนที่เป็นหลุมเป็นบ่อ ก่อให้เกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนได้เช่นกัน ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการกำกับดูแลต้องคอยตรวจตราอยู่เสมอ เพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายในระยะยาว หากพบว่ามียูปรณ์หรือถนนชำรุดเสียหาย ต้องรีบแก้ไขโดยทันที เพื่อไม่ให้เกิดความบกพร่องของเส้นทาง และป้องกันการเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงเทศกาลต่าง ๆ ที่จะมีการเดินทางอย่างหนาแน่น ดังนั้น จึงต้องมีการพัฒนารูปแบบการคมนาคมที่เหมาะสมกับช่วงเทศกาล มีการพัฒนาสภาพการจราจรอย่างเป็นระบบ เพื่อลดความหนาแน่นของรถที่สัญจรผ่านไปมาในช่วงเทศกาล เนื่องจากประเทศไทยมีรถเยอะมาก และช่วงเทศกาลผู้คนก็หลั่งไหลเดินทางกันเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้การจราจรติดขัด ผู้คนเร่งรีบ จึงทำให้บางทีการดูรถที่สวนไปมาไม่ถึงถึงอันส่งผลให้เกิดอุบัติเหตุตามมา รวมทั้ง พัฒนาอุปกรณ์ควบคุมการจราจรที่ชำรุด ลักษณะทางกายภาพไม่สมบูรณ์ การก่อสร้างไม่แล้วเสร็จโดยไม่ติดตั้งสัญญาณเตือน นอกจากนี้มาตรการในการดำเนินการป้องกันและลดอุบัติเหตุแล้ว รัฐบาลควรจัดให้มีการพัฒนาอุปกรณ์ควบคุมการจราจรที่ชำรุด เสียหาย หรือลักษณะทางกายภาพไม่สมบูรณ์ อาทิเช่น ทางถนนที่ชำรุด และอีกปัจจัยหนึ่ง คือ การที่รัฐบาลมีการก่อสร้างที่ไม่แล้วเสร็จ และไม่มีการติดตั้งสัญญาณเตือนให้ผู้ขับขี่ทราบว่าทางตรงนี้มี การซ่อมแซมอยู่ หากมีการแก้ไขจากทางรัฐบาลจะช่วยลดอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นได้ไม่มากนักน้อยที่จะช่วยให้ประชาชนปลอดภัยมากยิ่งขึ้น

ด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ สภาพแวดล้อมของการขับขี่ยานพาหนะไม่เอื้อต่อการขับขี่ เช่น ไฟฟ้าส่องสว่างชำรุดหรือไม่เพียงพอ สิ่งที่จะช่วยให้มีการตัดสินใจในการขับขี่ยานพาหนะ คือ ไฟฟ้าที่คอยส่องสว่างบนท้องถนน ซึ่งถ้าไฟฟ้าที่คอยส่องสว่างบนท้องถนนเกิดความชำรุดหรือเสียหาย อาจส่งผลเสียให้แก่ผู้ขับขี่

ยานพาหนะยามค่ำคืนอย่างมาก ซึ่งส่งผลให้การตัดสินใจของผู้ขับขี่มีน้อย และไม่สามารถมีการแก้ปัญหาได้ทันเวลาที่ เมื่อเกิดเหตุกะทันหันที่ต้องการใช้การตัดสินใจ และส่งท้ายก็ก่อให้เกิดอุบัติเหตุตามมา รวมถึงสภาพภูมิอากาศทำให้ทัศนวิสัยในการขับขี่ไม่ดี ทำให้ผู้ขับขี่คาดการณ์สถานการณ์ล่วงหน้าไม่ได้ ขาดสมรรถนะในการมองเห็น ซึ่งทำให้ประสิทธิภาพในการขับขี่ของผู้ขับขี่น้อยลงลงไปตามไปด้วย แต่สภาพภูมิอากาศไม่มีหน่วยงานไหนที่จะสามารถควบคุมได้ แต่ยานพาหนะของผู้ขับขี่ควรที่จะมีอุปกรณ์ช่วยเหลือให้มีสมรรถนะในการมองเห็นและประสิทธิภาพการขับขี่ดีขึ้น เช่น ถ้าฝนตกก็ควรมีที่ปัดน้ำฝน ถ้ามีหมอกก็ควรมีไฟตัดหมอก เพื่อลดการเกิดอุบัติเหตุที่อาจจะเกิดในการขับขี่ได้ และที่สำคัญไม่ควรประมาทขับขี่รถด้วยความเร็ว ซึ่งอาจจะทำให้เกิดอุบัติเหตุและเสียชีวิตได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของมาร์วิน อี. ออลเซน (Marvin E. Olsen) กล่าวว่า การจัดระเบียบสังคมเป็นกระบวนการที่นำไปสู่ความมีระเบียบในการดำรงชีวิตของมนุษย์ในสังคม เนื่องจากการจัดระเบียบสังคม จะนำไปสู่การสร้างระเบียบวินัยของพลเมือง เพื่อให้ประชาชนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตระหนักถึงกฎหมายและระเบียบที่ควรปฏิบัติในขณะที่ขับขี่ยานพาหนะ ฉะนั้น ในการแก้ไขปัญหาจะต้องมีการพัฒนาแก้ไขอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ชำรุด เสียหายหรือไม่เพียงพอ ซึ่งปัจจุบันพบเห็นได้ทั่วไปบนทางถนน บางช่วงก็มีไฟฟ้าที่ชำรุดติดต่อกันเป็นทางยาว จนทำให้สถานที่นั้นกลายเป็นที่อับมุม และเปลี่ยว หรือในบางพื้นที่ ที่ไม่มีไฟฟ้าริมถนน ทำให้ยากต่อทัศนกรรมการมองเห็นจากปัญหาดังกล่าวรัฐบาลควรมีการจัดให้มีการพัฒนาไฟฟ้าให้ส่องสว่างเพียงพอ จัดให้มีการดูแลไฟฟ้าบนท้องถนนส่วนที่ชำรุดหรือไม่เพียงพอ เพื่อให้ประชาชนได้รับความปลอดภัย ส่วนในด้านสภาพของภูมิอากาศ ควรมีการแจ้งเตือนให้เตรียมพร้อมรับมือกับสภาพภูมิอากาศทำให้ทัศนวิสัยในการขับขี่ไม่ดี สำหรับการพัฒนาด้านหนึ่งของความปลอดภัยบนท้องถนน คือจัดให้มีการแจ้งเตือนสภาพแวดล้อมสภาพภูมิอากาศของทางที่ผู้ขับขี่กำลังจะขับขี่ผ่านไป ซึ่งทางที่มีภูมิอากาศไม่ดี อาทิ การต้องขับขี่ผ่านทางที่มีฝนตกหนัก หรือทางที่มีหมอกจัด ทางข้างหน้ามีน้ำท่วมขังสูง ฯลฯ ที่ทางรัฐบาลควรให้ความสำคัญและจัดบริการแจ้งเตือนให้กับประชาชนในจุดสำคัญต่าง ๆ อาทิ ทางสี่แยกที่กำลังจะไปในทางที่มีภูมิอากาศนั้น ๆ ให้มีการประกาศเพื่อแจ้งเตือนกับผู้ขับขี่ เพื่อให้ผู้ขับขี่จะได้เลือกเส้นทางอื่น หรือมีวิธีรับมือกับสภาพภูมิอากาศนั้น ๆ ได้อย่างดี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งกรมการขนส่งทางบก สถานีตำรวจ ต้องมีการเข้มงวดในการตรวจจับผู้ที่กระทำความผิด กฎหมายจราจรและผู้ที่ใช้ฝ่าฝืนป้ายสัญญาณจราจรต่าง ๆ การบรรทุกสิ่งของเกินที่กฎหมายกำหนด การตัดแปลงสภาพรถและผู้ขับขี่ที่ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์แล้วขับขี่ยานพาหนะ เพื่อลดอัตราการเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนน และพัฒนาสภาพแวดล้อมในการเดินทางให้มีความปลอดภัยแก่ผู้ขับขี่ อาทิ ไฟส่องสว่างบนถนน สภาพพื้นถนน ป้ายสัญญาณจราจร แจ้งเตือนต่างให้มีการมองเห็นที่ชัดเจน เพื่อให้ผู้ขับขี่ได้ปฏิบัติตามกันอย่างเป็นระเบียบ

2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรออกไปให้ความรู้และอันตรายจากการใช้รถใช้ถนนให้มีความทั่วถึงผู้ขับขี่รถยนต์ทุกคน เพื่อให้ประชาชนที่ใช้รถใช้รถมีความตระหนักรู้และปฏิบัติตามกฎหมายจราจรเพื่อผู้ที่ใช้รถใช้ถนนมีความปลอดภัยบนท้องถนนทั้งตัวผู้ขับขี่และผู้ขับขี่ท่านอื่นที่ใช้ทางถนนร่วมกัน

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างต่อไป

1. การศึกษาผลการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาลในการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุทางถนนในช่วงเทศกาลปีใหม่ตั้งแต่มีการจัดตั้งศูนย์อำนวยความสะดวกทางถนน ศึกษาจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงานและมีความหลากหลาย เพื่อผลของการวิจัยที่มีประสิทธิภาพโดยรูปแบบการวิจัยในเชิงคุณภาพเพื่อสำรวจความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามนโยบายในการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุทางถนนและเป็นประโยชน์ต่อการนำมาวิจัยเพื่อการปรับปรุงและพัฒนา

2. การศึกษาผลการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาลในการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุทางถนนในช่วงเทศกาลปีใหม่ตั้งแต่มีการจัดตั้งศูนย์อำนวยความสะดวกทางถนน ควรศึกษาจากพื้นที่ที่มีปัญหาเรื่องการเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนน โดยรูปแบบการวิจัยในเชิงคุณภาพเพื่อสำรวจความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามนโยบายในการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุทางถนนและเป็นประโยชน์ต่อการนำมาวิจัยเพื่อการปรับปรุงและพัฒนา

เอกสารอ้างอิง

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย. (2554). **แผนที่นำทางเชิงกลยุทธ์ ทศวรรษ แห่งความปลอดภัย**

ทางถนน พ.ศ. 2554- 2563. กรุงเทพฯ: ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการ ศูนย์อำนวยความสะดวกความปลอดภัยทางถนน กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย.

กองบังคับการตำรวจนครบาล 2. (2559). **หน่วยงานในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 2.** ค้นเมื่อ สิงหาคม 18, 2559, จาก <http://div2.metro.police.go.th/index.php/77-mega-content>.

กาญจนา ทองทั่ว และคณะ. (2555) **โครงการกระบวนการสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยทางถนนของนักศึกษาและชุมชนรอบมหาวิทยาลัยอุบลราชธานีระยะที่ 1.** กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.).

กัลลิกา ฉินวิรุฬห์ศิริทรัพย์. (2557, พฤษภาคม-สิงหาคม). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มสุราของผู้ถูกคุมความประพฤติคดีเมาแล้วขับ. **วารสารวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์**, 25 (2), 91-100.

พรพิไล นียมถัน, พิชัย บุญมี และจินตนา โนนอก. (2559). **การพัฒนาแบบการแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุจราจรด้วยเครือข่ายด่านซ้ายปลอดภัย.** ค้นเมื่อ สิงหาคม 18, 2559, จาก http://www.niems.go.th/th/Upload/File/255904211516242060_3I0SyTqHDEQdrXCY.pdf

- มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ (มสช.). (2548). **เส้นทางอุบัติเหตุ...แห่งอุบัติเหตุ**. กรุงเทพฯ: B612.
- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการป้องกันและลดอุบัติเหตุบนถนน พ.ศ. 2554. (2554).
- ราชกิจจานุเบกษา** (เล่มที่ 128). ตอนพิเศษ 4 ง (14 มกราคม).
- ศิริแซ ชันทองคำ. (2553). **โครงการศึกษาและพัฒนาสถานศึกษาด้านแบบการดำเนินงานลดอุบัติเหตุทางถนนกรณีศึกษา: โรงเรียนมหิศรวิทย์และวิทยาลัยนครราชสีมา**. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.).
- ศูนย์กลางรวบรวมข้อมูลข่าวสารความปลอดภัยทางถนน. (2559). **สถิติอุบัติเหตุทางถนนช่วงเทศกาลปีใหม่ 2551-2558**. ค้นเมื่อ สิงหาคม 18, 2559, จาก <http://www.accident.or.th/datacenter/index.php/2015-10-13-04-59-29/133-2551-2559>
- สถาบันพระปกเกล้า. (2548). **รายงานสรุปผลช่วงเทศกาลปีใหม่ 2548**. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.).
- สำนักข่าวอิสรา. (2559). **อุบัติเหตุกับผลกระทบต่อสุขภาพของคนไทย**. ค้นเมื่อ สิงหาคม 18, 2559, จาก <http://www.isranews.org/isra-news/item/42298-roads.html>.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2559). **เทศกาลไทยกับภัยอุบัติเหตุ**. ค้นเมื่อ สิงหาคม 18, 2559, จาก http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/citizen/news/news_songkran.jsp
- สุรางค์ศรี ศีตมโนชญ์ และคณะ. (2548). **การประเมินรูปแบบการแก้ไขปัญหาการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุจราจร อย่างมีส่วนร่วมโดยอาศัยทรัพยากรและศักยภาพในพื้นที่จังหวัดภูเก็ตและกระบี่**. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และมูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ (มสช.).